

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Λεωφόρος Μεσογείων 119, 11526 Αθήνα

Πληροφορίες: Ε. Κουέλης

Τηλ.: 2131513533, 2131513827

Email: e.kouelis@prv.ypeka.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Προς:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΕΒΡΟΥ

Υπόψη Νόμιμου Εκπροσώπου-Υπεύθυνου Πράξης,
κ. Χριστίνας Μαυράκη

ΘΕΜΑ: Ένταξη της Πράξης «Αποκατάσταση υποδομών φράγματος Θεραπευτικού ποταμού Άρδα» με Κωδικό ΟΠΣ 5225995 στο «ΤΠΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 2021-2025».

ΑΠΟΦΑΣΗ**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Π.Δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98), που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Το Ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
3. Το Ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167).
4. Το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87).
5. Το Ν. 4555/2018 «Πρόγραμμα ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ» (Α' 133).
6. Το Π.Δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)» (Α' 160), όπως ισχύει.
7. Το Π.Δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).
8. Το Π.Δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123),
9. Το Π.Δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).
10. Το Π.Δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).
11. Το Π.Δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (ΦΕΚ Α' 44).
12. Την Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 38 της 31ης-8-2020 με τίτλο «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2025» (Α' 174).

13. Την με α.π. 36147/06.04.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της προγραμματικής περιόδου 2021-2025» (Β' 1806).
14. Την με α.π. 91972/10-10-2023 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 36147/6-4-2022 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στο ΕΠΑ 2021-2025» (Β' 1806) με την οποία ορίστηκε η Γενική Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΝ ως αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ του ΥΠΕΝ (Β' 5913).
15. Την με α.π. 62564/04.06.2021 Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΠΑ 2021-2025» (Β' 2442) .
16. Την υπ' αρ. 2016/C262/01 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
17. Την υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/30157/691/20-03-2024 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός συμπληρωματικής διαδικασίας αξιολόγησης δράσεων που προτείνονται προς χρηματοδότηση από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
18. Το υπ' αρ. πρωτ. 84243/27-07-2021 (ΑΔΑ: ΨΤΦΡ46ΜΤΛΡ-8ΤΝ) έγγραφο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού ΠΔΕ "Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του ΕΠΑ 2021-2025".
19. Τις υπ' αρ. πρωτ. 48172 ΕΞ 2023 / 27-03-2023 (ΓΝ 049/2023) και 76819 ΕΞ 2025 / 06-05-2025 (ΓΝ 40/2025) γνωμοδοτήσεις της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων.
20. Την υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/119522/2806/25-11-2024 υ.α. με θέμα: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΟ «ΤΠΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 2.6 « Παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων» με τίτλο «Αποκατάσταση Υποδομών φράγματος Θεραπευού ποταμού Άρδα» (ΑΔΑ: ΨΥ1Λ4653Π8-958), όπως τροποποιήθηκε (παράταση προθεσμίας υποβολής πρότασης) από τις υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/17374/415/25-02-2025 (ΑΔΑ: ΡΙ9Β4853Π8-ΞΞ5) και ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/32402/811/24-03-2025 (ΑΔΑ: 966Ω4653Π8-ΔΦΠ) όμοιες αποφάσεις.
21. Το με ID 503004 και MIS 5225995 Τεχνικό Δελτίο Πράξης που υποβλήθηκε από τον δυνητικό δικαιούχο μέσω ΠΣ-ΕΠΑ.
22. Την από 01 και 02/07/2025 ηλεκτρονική αλληλογραφία με τον δυνητικό δικαιούχο, με την οποία προσκομίστηκε το υπ' αρ. πρωτ. 14974/07-05-2025 έγγραφο του ΟΦΥΠΕΚΑ.
23. Το αποτέλεσμα της θετικής αξιολόγησης για την ένταξη της πράξης «Αποκατάσταση υποδομών φράγματος Θεραπευού ποταμού Άρδα» με Κωδικό ΟΠΣ 5225995, όπως αυτό καταγράφεται στα έγγραφα τεκμηρίωσης της αξιολόγησης της πρότασης και, ειδικότερα, στη Λίστα Ελέγχου Πληρότητας και στο Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης, τα οποία αποτυπώνονται στο ΠΣ - ΕΠΑ.
24. Την από 07-07-2025 έγγραφη διατύπωση σύμφωνης γνώμης του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων ΥΠΕΝ, για την ένταξη της πράξης προς χρηματοδότηση από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Αποφασίζουμε

Την ένταξη της Πράξης «Αποκατάσταση υποδομών φράγματος Θεραπευού ποταμού Άρδα» με Κωδικό ΟΠΣ 5225995 στο «ΤΠΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 2021-2025» και στον Άξονα Προτεραιότητας «Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων».

Η Πράξη χρηματοδοτείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ).

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	5225995
2.Δικαιούχος:	Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΕΒΡΟΥ
3.Κωδικός Δικαιούχου:	3011414
4.Φυσικό αντικείμενο της πράξης: Το φράγμα Θεραπειού, κατασκευάσθηκε περί το έτος 1970, κάθετα στη ροή του ποταμού Άρδα και έχει μήκος περίπου 344,00μ. Η χωρητικότητα του ταμιευτήρα του φράγματος στη στάθμη υπερχειλίσσης είναι περίπου 5.000.000,00 m³. Σκοπός της κατασκευής του φράγματος ήταν η δημιουργία αρδευτικού συστήματος για την άρδευση των αγροτικών εκτάσεων της ευρύτερης περιοχής του βορείου Έβρου. Η λειτουργία του αντλιοστασίου κεφαλής στο φράγμα Θεραπειού, εξυπηρετεί τους αγρότες των περιοχών βόρεια και νότια του ποταμού Άρδα από το οποίο αρδεύονται συνολικά περί τα 21.000 εκτάρια ή 210.000 στρέμματα καθαρής έκτασης και μικτής έκτασης περίπου 233.000 στρ. Στο σημαντικό αυτό έργο, έως και σήμερα δεν έχει γίνει καμία ουσιαστικής βελτίωση ούτε και εκσυγχρονισμός, λειτουργεί με πεπαλαιωμένες πλέον τεχνικές προδιαγραφές και έχει παρέλθει σχεδιαστικά ο χρόνος ζωής του. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Διακρίνονται 3 κατηγορίες μέτρων α) μέτρα αποκατάστασης καταθλιπτικού δικτύου εσωτερικά . Η ευρύτερη περιοχή της Νότιας περιοχής Άρδα, υδρεύεται μέσω ενός αρδευτικού συστήματος που περιλαμβάνει την υδροληψία από το φράγμα Θεραπειού, μέσω ενός Αντλιοστασίου (Α/Σ), δύο παράλληλων μικροσήραγγων (καταθλιπτικοί σωληνωτοί αγωγοί μεγάλης διατομής από οπλισμένο σκυρόδεμα) την λιμνοδεξαμενή διανομής νερού ,την προσαγωγό διώρυγα και τέλος μέσω αρδευτικών αντλιοστασίων στους τελικούς αποδέκτες. Ειδικότερα οι καταθλιπτικοί αγωγοί/μικροσήραγγες είναι σε συνεχή χρήση και καταπόνηση πλέον 60ετίας και η αντοχή τους ως τεχνικό έργο είναι οριακή ως προς το υπολειπόμενο προσδόκιμο ζωής. Συνέπεια της φθοράς του χρόνου είναι οι έντονες εκτεταμένες επιφανειακά διαβρώσεις που οδηγούν σε μεγάλες απώλειες του αρδευτικού νερού και πολύ χειρότερο ο αυξανόμενος συν το χρόνο κίνδυνος ακαριαίας θραύσης. Για τους παραπάνω λόγους επιβάλλεται η άμεση τεχνική παρέμβαση για την αποκατάσταση των φθορών. β) μέτρα αποκατάστασης επιφανειακών φθορών στη διάταξη του φράγματος (υδροληψία, διώρυγα κ.λπ.). γ) αντικατάσταση διαβρωμένου ή δυσλειτουργικού μηχανολογικού εξοπλισμού. Για την εργονομία και την ασφάλεια του προσωπικού θα γίνουν εκτεταμένες εργασίες εκσυγχρονισμού του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην αντικατάσταση-εκσυγχρονισμό των θυροφραγμάτων και στους αυτοματοποιημένους μηχανισμούς ανύψωσης. Επίσης θα αλλαχθούν τα διαβρωμένα τμήματα όπως π.χ. οι συσκευές χειρισμού και ελέγχου δικλίδες κ.λπ. • Την αντικατάσταση των αντλητικών συγκροτημάτων του Α/Σ του φράγματος, που αποτελείται από πέντε αντλητικά συγκροτήματα παροχής από 14.400 m³/h έως 15.500 m³/h, με ηλεκτροκινητήρες τριφασικούς και με εκκίνηση μέσω αντίστασης. • Την αντικατάσταση των πέντε εγκατεστημένων υπαίθριων τριφασικών μετασχηματιστών ελαιόψυκτων και των ηλεκτρικών πινάκων του συνόλου του αντλιοστασίου. • Τον εκσυγχρονισμό-αναβάθμιση των συστημάτων ελέγχου ροής του φράγματος (Θυροφράγματα). Ο αριθμός των θυροφραγμάτων είναι 2 είναι μεταλλικά τοξωτά διαστάσεων 10,00x5,50μ και η ανύψωσή τους γίνεται ηλεκτρικά μέσω συρματόσκοινων . Τα συγκεκριμένα θυροφράγματα με τα συστήματα ανύψωσης είναι ως κατασκευάστηκαν πριν από 50 χρόνια . Επίσης προβλέπεται η αντικατάσταση των σχαρών προστασίας από τα φερτά υλικά στον θάλαμο αναρρόφησης του αντλιοστασίου και η επισκευή- αναβάθμιση των θυροφραγμάτων για τον έλεγχο των υδάτων προς τα συστήματα άρδευσης (θάλαμο αναρρόφησης αντλιοστασίου). • Την αντικατάσταση των βανών ελέγχου ροής στο σύστημα εξόδου προς τους καταθλιπτικούς αγωγούς. • Την αποκατάσταση της λειτουργικότητας των συστημάτων ελέγχου ροής του φράγματος (Θυροφράγματα) και η αντικατάσταση των σχαρών προστασίας από τα φερτά υλικά στον θάλαμο αναρρόφησης του αντλιοστασίου . • Την αντικατάσταση των βανών ελέγχου ροής στο σύστημα	

εξόδου προς τους καταθλιπτικούς αγωγούς.

5. Παραδοτέα πράξης:

- α) Αποκατάσταση καταθλιπτικού δικτύου εσωτερικά.
- β) Αποκατάσταση επιφανειακών φθορών στη διάταξη του φράγματος (υδροληψία, διώρυγα κ.λπ.).
- γ) Αντικατάσταση διαβρωμένου ή δυσλειτουργικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- δ) Συστήματα αυτοματισμού (εγκατάσταση συστήματος τηλεελέγχου - τηλεχειρισμού του αντλιοστασίου καθώς και του συστήματος των θυροφραγμάτων).

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
02104	Δράσεις προστασίας, παρακολούθησης και διαχείρισης υδατικών σωμάτων	Αριθμός	Δεν εφαρμόζεται	3,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

7. Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η **01/12/2025**.

8. Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η **30/11/2028**.

Η προθεσμία επιλεξιμότητας δαπανών για το ΕΠΑ 2021-2025 είναι η 31/12/2025.

-

10. Η ανάληψη της νομικής δέσμευσης όλων των υποέργων της πράξης πραγματοποιείται έως **01/12/2025**.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (ΠΔΕ)	4.999.417,67
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ και ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΔΕ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	4.999.417,67
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ ΕΠΑ	4.999.417,67

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ/ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΣ Π/Υ	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
NA275	2025NA27500004	€4.999.417,67	ΝΑΙ	0,00	€4.999.417,67

* Ο κωδικός εναριθμού τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

15. Το επιλέξιμο ποσό της δημόσιας δαπάνης, το οποίο προτείνεται για εγγραφή στο ΕΠΑ ανέρχεται σε €4.999.417,67.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ / ο ΕΦ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Σταύρος Ν. Παπασταύρου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Αποκατάσταση υποδομών φράγματος Θεραπευίου ποταμού Άρδα» αναλαμβάνει την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Να τηρεί την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης των υποέργων της πράξης.
 Η νομική δέσμευση των υποέργων αναλαμβάνεται εντός της προθεσμίας που ορίζει η Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) στην απόφαση ένταξης. Η ΥΔ μπορεί – τροποποιώντας την απόφαση ένταξης – να παρατείνει την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης των υποέργων. Σε κάθε περίπτωση, η συνολική διάρκεια της προθεσμίας δεν υπερβαίνει τους 18μήνες από την αρχική ένταξη της πράξης σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ).
 Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργο/α πλέον του 18μηνου από την αρχική ένταξη της πράξης στο ΠΑ δύναται να δοθεί κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης της ΥΔ και έγκρισης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π). Η αιτιολογημένη έκθεση της ΥΔ υποβάλλεται στη Δι.Δι.Ε.Π. το αργότερο δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση του 18μηνου.
 Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κανένα υποέργο της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης.
 Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης εντός του 18μήνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μήνου, τροποποιείται υποχρεωτικά η Απόφαση Ένταξης της πράξης περιλαμβάνοντας μόνο τα υποέργα για τα οποία έγινε εμπρόθεσμα η ανάληψη νομικής δέσμευσης.
- (ii) Να διασφαλίζει τη λειτουργικότητα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον φορέα υλοποίησης αυτής.
- (iii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) σχετικά με την πορεία της πράξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της, ειδικότερα δε τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου αυτού.
- (iv) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ.
- (v) Να ενημερώνει έγκαιρα την ΥΔ του ΠΑ σχετικά με υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ.
- (vi) Να παρακολουθεί τους δείκτες της πράξης.
- (vii) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζουν τη νομιμότητα

και κανονικότητά τους.

- (viii) Στις περιπτώσεις των πράξεων με έμμεσες πληρωμές - επιχορηγήσεις ειδικών ταμείων/λογαριασμών και Νομικών Προσώπων, να καταγράφει τις δαπάνες της πράξης στο σύστημα του φορέα και να είναι άμεσα διαθέσιμες σε περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ.
- (ix) Για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους Ειδικούς Όρους.

3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

1. Να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο υπέχει σχετική υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης και να τα θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της ΥΔ, της Δι.Δι.Ε.Π., των ad hoc ελεγκτικών οργάνων και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων.
2. Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τόσο στην έδρα του όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των έργων του ΠΑ που δημοσιοποιεί η ΥΔ και σε δράσεις δημοσιότητας/επικοινωνίας που υλοποιεί η Δι.Δι.Ε.Π.
- (ii) Να λαμβάνει τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση μέτρα δημοσιότητας.

5. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Για τις ανάγκες του ΕΠΑ, στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους για διάστημα τριών (3) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους υποβολής της τελικής δαπάνης της ολοκληρωμένης πράξης. Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων το ανωτέρω χρονικό διάστημα ορίζεται στα δέκα (10) έτη και συνοδεύεται από τις ενδεδειγμένες δράσεις δημοσιότητας και διαθεσιμότητας. Η ΥΔ ενημερώνει τον δικαιούχο για το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης.
Η ανωτέρω χρονική περίοδος διακόπτεται είτε στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον Δικαστηρίων ή διαιτητικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης της ΥΔ ή της Δι.Δι.Ε.Π. Αφότου περατωθεί η διακοπή, τίθεται σε ισχύ επανέναρξη της ανωτέρω χρονικής περιόδου.
Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό μορφή πρωτοτύπων ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ το αργότερο με την υποβολή της πρώτης Δαπάνης το έντυπο Δ1 Ε3 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή τήρησής τους.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την ΥΔ του ΠΑ.
- (iv) Να τηρεί τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, όπου προβλέπονται, για πράξεις υποδομής ή παραγωγικής επένδυσης και για το διάστημα που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.
Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων δύναται να επιβεβαιώνεται από την ΥΔ.

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ